

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 219/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. S., N., zastúpeného advokátom JUDr. T. E., N., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pp 40/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2012 doručená sťažnosť M. S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pp 40/2010 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti, ako aj z obsahu súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľovi bol rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky z 12. februára 2009 sp. zn. 1 T 117/2008 uložený trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov; označený rozsudok nadobudol právoplatnosť 28. februára 2009. Sťažovateľ doručil 25. novembra 2010 okresnému súdu návrh na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. O tomto návrhu sťažovateľa rozhodol okresný súd na verejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 1 Pp 40/2010 z 24. februára 2011 tak, že ho zamietol. Sťažovateľ podal proti označenému uzneseniu okresného súdu sťažnosť, ktorá bola okresnému súdu doručená 15. apríla 2011. Okresný súd pre účely rozhodnutia o sťažnosti sťažovateľa odstúpil spis 19. apríla 2011 Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“). Krajský súd o sťažnosti sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 5 Tos 15/2011-30 z 28. apríla 2011 tak, že sťažnosťou napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Spis bol okresnému súdu vrátený 12. mája 2011.

Na základe zrušujúceho uznesenia krajského súdu okresný súd nariadil na 16. jún 2011 verejné zasadnutie, ktoré bolo následne z dôvodu, že okresnému súdu neboli doručené správy potrebné pre rozhodnutie, odročené. O návrhu sťažovateľa okresný súd opätovne rozhodol na verejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 1 Pp 40/2010 z 8. novembra 2011 tak, že návrh sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ podal proti označenému uzneseniu okresného súdu 7. decembra 2011 sťažnosť. V ten istý deň podal predsedovi okresného súdu aj sťažnosť na prietahy pri vyhotovovaní rozhodnutia (podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, pozn.). Krajský súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 8. novembra 2011 uznesením sp. zn. 4 Tos/84/2011 z 20. decembra 2011 tak, že sťažnosť sťažovateľa zamietol. Uznesenie okresného súdu z 8. novembra 2011 v spojení s uznesením krajského súdu z 20. decembra 2011 nadobudlo právoplatnosť 20. decembra 2011.

Sťažovateľ v sťažnosti najmä uvádza:

«Po vykonaní dvoch tretín trestu odňatia slobody uloženého Rozsudkom Okresného súdu v Nových Zámkoch sp. zn. 1 T/117/2008, ... požiadal príslušný súd o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Návrh na podmienené prepustenie bol Okresnému súdu v Leviciach doručený dňa 25. 11. 2010. Senát Okresného súdu v Leviciach na verejnom zasadnutí sp. zn. 1 Pp 40/2010, konanom dňa 24. 02. 2011 môj návrh na podmienené prepustenie z výkonu trestu zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu som podal v zákonnej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodoval Krajský súd v Nitre sp. zn. 5 Tos/15/2011. Nadriadený súd zrušil napadnuté uznesenie a prikázal súdu prvého stupňa znovu konať a rozhodnúť.

Po vrátení veci prvostupňovému súdu sa v predmetnej veci konalo verejné zasadnutie až 08. 11. 2011, na ktorom bol môj návrh opätovne zamietnutý.

Proti tomuto Rozhodnutiu som znova podal sťažnosť a paralelne som podal aj sťažnosť pre prieťahy v konaní na nadriadený súd. Krajský súd v Nitre sp. zn. 4 Tos/84/2011 dňa 20. 12. 2011 zamietol moju sťažnosť proti Uzneseniu a vec tak definitívne uzavrel.

V uznesení nadriadeného súdu sa nachádza aj konštatovanie, že sťažnosť pre prieťahy v konaní nevzal nadriadený súd do úvahy, pretože súd prvého stupňa už vo veci rozhodol, a teda vykonanie ďalších úkonov už nie je potrebné nariadiť.

... Podľa ustanovenia § 415 ods. 3 Tr. poriadku, o návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody musí súd rozhodnúť do 60-tich /kalendárnych/ dní od prijatia návrhu.

Chronológia postupu konania Okresného súdu v Leviciach jednoznačne potvrdzuje, že v predmetnej veci boli prieťahy. Preštudovaním spisu 1 Pp 40/2010 je preukázané, že po vrátení veci z Krajského súdu v Nitre na opätovné rozhodnutie dňa 28. 04. 2011 Okresný súd v Leviciach vo veci nekonal. Moje právo na práva na prerokovanie veci v primeranej lehote boli zmarené zbytočnými prieťahmi.

Túto skutočnosť potvrdzuje uznesenie zo dňa 24. 02. 2011. Podľa výroku, ktorý sa nachádza v tomto uznesení, „Je potrebné na dosiahnutie účelu trestu, aby odsúdený vykonal trest v pôvodne uloženej výmere“. Logicky tak z nečinnosti súdu vyplýva, že vykonanie zvyšnej tretiny trestu odňatia slobody u odsúdeného sa dosiahlo tak, že v tejto veci sa začali robiť prieťahy.

Okresný súd v Leviciach nekonal o návrhu na podmienené prepustenie odsúdeného takmer sedem mesiacov od vrátenia spisu z nadriadeného súdu. Súd zadovažoval za toto

obdobie len jediný dôkaz - spis Okresného súdu v Nových Zámkoch, podľa vedomosti p. M. S. Nedodržanie zákonnej lehoty majúcej za následok spôsobenie prieťahov v konaní a tým aj jeho neprimerane dlhé trvanie, považujem za opodstatnené porušenie môjho ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vyjadreného v čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných ľudských práv a slobôd.»

Sumarizujúc svoju argumentáciu sťažovateľ uvádza, že „O návrhu na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 25. 11. 2010, súd právoplatne rozhodol po 391 dňoch, a to 20. 12. 2011.

Bez pochybností možno konštatovať, že toto právoplatné rozhodnutie nemá význam, vzhľadom na predošlý postup Okresného súdu a jeho obštrukcie.

Faktom zostáva, že som vykonal celý trest až do konca, ku ktorému došlo 14. 01. 2012. Konečné rozhodnutie v danej veci, 24 dní pred riadnym ukončením výkonu trestu bolo len formalitou, a z hľadiska naplnenia podstaty, pre ktorú sa žiada o podmiennečné prepustenie úplne bez významu.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Okresný súd v Leviciach v konaní 1 Pp 40/2010 porušil právo odsúdeného M. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných ľudských práv a slobôd.

2. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie /za porušenie jeho práva vyjadreného v čl. 48 ods. 2 Ústavy/ vo výške 13.800,- EUR, ktoré je Okresný súd v Leviciach povinný poukázať na účet sťažovateľa do troch dní od doručenia nálezu Ústavného súdu SR.

3. Ústavný súd priznáva advokátovi sťažovateľa trovy právneho zastúpenia pred Ústavným súdom, ktoré je Okresný súd v Leviciach povinný zložiť na účet advokáta do troch dní od doručenia nálezu Ústavného súdu SR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pp 40/2010.

Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti. Predseda okresného súdu na výzvu ústavného súdu reagoval prípisom sp. zn. Spr. 406/2012 z 29. marca 2012, v ktorom po prehľade procesných úkonov v napadnutom konaní uviedol: *„S poukazom na horeuvedenú chronológiu úkonov zákonného sudcu vo veci Okresného súdu Levice sp. zn. 1 Pp/40/2010 udávam, že v predmetnej veci som konal priebežne, zabezpečoval som podklady potrebné k spravodlivému rozhodnutiu a v žiadnom prípade sa nejednalo o úmyselné konanie z mojej*

strany, aby vec nebola rozhodnutá. Preto namietam tvrdenia odsúdeného. Poukazujem tiež na dôvody rozhodnutia Krajského súdu v Nitre zo dňa 20. 12. 2011 sp. zn. 4 Tos/84/2011, ktoré dôvody sa podrobne zaoberajú, z akého dôvodu bolo I. st. rozhodnutie krajským súdom potvrdené.

Opätovne tvrdím, že z mojej strany v žiadnom prípade nedošlo k úmyselnému konaniu, ktoré by škodilo odsúdenému pri rozhodovaní ním podaného návrhu na podmienené prepustenie.“

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred príslušným orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval sťažovateľom označené základné právo alebo slobodu, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež podľa čl. 38 ods. 2 listiny) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v danom prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu tohto základného práva, ústavný súd ju zásadne odmieta ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou sa sťažovatelia domáhajú ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je požiadavka, aby smerovala proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do ústavou chránenej sféry sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo k neprípustnému zásahu do základných práv, a v prípade, že k takému zásahu už došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Preto, ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prietahom v namietanom konaní nemôže dochádzať, predovšetkým z dôvodu, že vo veci bolo právoplatne rozhodnuté, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Sťažovateľ namieta zbytočné prietahy spôsobené postupom okresného súdu v namietanom konaní, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o jeho návrhu na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a to v období od podania návrhu (25. novembra 2010) do 20. decembra 2011, keď uznesenie okresného súdu z 8. novembra 2011, ktorým bol jeho návrh zamietnutý, nadobudlo právoplatnosť (v spojení s uznesením krajského súdu z 20. decembra 2011). Sťažnosť sťažovateľa však bola ústavnému súdu doručená až 12. marca 2012, t. j. v čase, keď už postupom okresného súdu v namietanom konaní zjavne nemohlo dochádzať k porušovaniu ním označeného základného práva podľa ústavy a listiny.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2012